

World Health
Organization

RÁMEC NA HODNOTENIE PREVENČIE A KONTROLY NOZOKOMIÁLNYCH NÁKAZ V ZDRAVOTNÍCKOM ZARIADENÍ (PKNN-R)

WHO Infection Prevention and Control Assessment Framework (IPCF)

Úvod a návod na použitie

Rámec - dotazník na hodnotenie prevencie a kontroly nozokomiálnych nákaz (PKNN-R) „WHO Infection Prevention and Control Assessment Framework (IPCF)“ je nástrojom na implementáciu usmernení Svetovej zdravotníckej organizácie (WHO) *Guidelines on core components of IPC programmes* (1) o hlavných zložkách programov PKNN v zariadeniach poskytujúcich akútnu zdravotnú starostlivosť.

Pred vyplnením dotazníka by sa mal užívateľ oboznámiť s obsahom týchto usmernení, vrátane *Dočasnej praktickej príručky (Interim practical manual)* na podporu implementácie základných zložiek PKNN v zariadení (2). PKNN-R je systematický nástroj, ktorý môže poskytnúť základné hodnotenie programu a aktivít na prevenciu a kontrolu nozokomiálnych nákaz v rámci zdravotníckeho zariadenia, ako aj priebežne opakovať hodnotenie na zdokumentovanie pokroku v oblasti PKNN.

Aký je jeho účel?

PKNN-R je štruktúrovaný, uzavretý dotazník so systémom bodovania. Primárne je určený na sebahodnotenie, ale môže sa použiť aj na spoločné hodnotenia prostredníctvom dôkladnej diskusie medzi externými hodnotiteľmi (napríklad Ministerstvo zdravotníctva, WHO alebo iných zainteresovaných strán) a zamestnancami zariadenia. Dotazník je určený pre zdravotnícke zariadenia poskytujúce akútnu starostlivosť, ale môže byť použitý aj v iných ústavných zdravotníckych zariadeniach. Hoci niektoré ukazovatele budú pre krajiny s vysokými a strednými príjmami priamočiare, ide o globálny nástroj, ktorý platí pre hodnotenie noriem PKNN v ktorejkoľvek krajine. Cieľom dotazníka je zhodnotiť súčasnú situáciu PKNN vo Vašom zariadení, t.j. existujúce aktivity PKNN a identifikovať silné a slabé stránky, ktoré môžu identifikovať možnosti zlepšenia v budúcnosti. Možno ho považovať za diagnostický nástroj pre zariadenia na zistenie problémov alebo nedostatkov, ktoré si vyžadujú zlepšenie a definovať oblasti, v ktorých môžu spĺňať medzinárodné normy a požiadavky. Ak sa PKNN-R vykonáva ako sebahodnotenie, jeho užitočnosť závisí od objektívneho a čo najpresnejšieho vyplnenia. Identifikácia prítomných silných stránok a úspechov pomôže vybudovať dôveru a presvedčiť tých, ktorí rozhodujú, že úspech a pokrok je možný. Čestné priznanie slabých stránok pomôže vytvoriť potrebu k zmenám na zlepšenie PKNN. Z týchto dôvodov je dôležité určiť správne skóre pre každú sekciu, ako aj celkové skóre. Celkové skóre PKNN-R možno použiť ako indikátor úrovne pokroku a zlepšenia. Tieto výsledky môžu byť použité na vypracovanie akčného plánu, za pomoci praktickej príručky na implementáciu hlavných zložiek PKNN na úrovni zariadenia,

na posilnenie existujúcich opatrení a na motiváciu zariadení na zintenzívnenie úsilia na oblasti, kde je to potrebné. Pravidelným vyplňovaním dotazníka môžu zariadenia priebežne monitorovať vývoj pokroku v PKNN.

WHO navrhuje päť krokov na realizáciu programov PKNN v zariadeniach:

1. príprava na činnosť

2. základné hodnotenie

3. vypracovanie a vykonanie akčného plánu

4. posúdenie vplyvu

5. dlhodobé udržanie programu

PKNN-R je cenným nástrojom na podporu krokov 2 a 4 tohto procesu. Krok 2 „základné hodnotenie“ sa zaoberá pochopením súčasnej situácie, vrátane silných a slabých stránok, na usmernenie akčného plánovania na zlepšenie. Krok 4 „posudzovanie vplyvu“ sa týka hodnotenia účinnosti aktivít vykonávaných v akčnom pláne.

Kto by mal vyplniť a používať PKNN-R?

- Zdravotnícki pracovníci/tímy zodpovedné za organizovanie a implementáciu aktivít PKNN, ktorí majú dôkladné znalosti o aktivitách PKNN na úrovni zariadenia (napr. nemocničný hygienik).
- V prípade, že v zariadení nie sú odborníci na prevenciu a kontrolu alebo nie je zavedený program prevencie a kontroly infekcii, dotazník by mali vyplniť manažéri.
- PKNN-R hodnotí zdravotnícke zariadenie ako celok. Poznámka: vo väčšine prípadov sa „Vy“ vzťahuje na zariadenie a priamo sa nezaobera vedúcom/odborníkom PKNN, ktorý odpovedá na otázky. Tím PKNN môže potrebovať konzultovať otázky v dotazníku aj s inými odbornými tímami v zariadení (napríklad ochrana a bezpečnosť pracovníkov v zdravotníctve, ochranu zdravia pri práci, surveillance a epidemiológia, upratovacia služba, odbor údržby, environmentálne zdravie, administratívne oddelenie atď.).
- PKNN-R je určený na globálne použitie v zariadeniach všetkých veľkostí bez ohľadu na ich zdravotné zameranie alebo stav rozvoja.
- Ak sa využíva spoločné hodnotenie dotazníku, externý hodnotiteľ by mal byť profesionálom v oblasti PKNN so znalosťou odporúčaní uvedených v usmerneniach WHO o hlavných zložkách programov PKNN.

Ako je štruktúrovaný?

PKNN-R je štruktúrovaný dotazník podľa odporúčaní smerníc Svetovej zdravotníckej organizácie (WHO) o základných zložkách programov PKNN na úrovni zdravotníckeho zariadenia poskytujúceho akútnu starostlivosť. Je rozdelený do ôsmich oblastí zahŕňajúcich osem hlavných zložiek WHO PKNN, kde je celkovo 81 indikátorov. Tieto ukazovatele sú založené na medicínskych dôkazoch. Boli formulované ako otázky s definovanými odpoveďami.

Na základe celkového skóre dosiahnutého v ôsmich sekciách je zariadenie zaradené do jednej zo štyroch úrovní implementácie PKNN:

1. Nedostatočná: Implementácia PKNN je nedostatočná. Vyžaduje sa výrazné zlepšenie.

2. Základná: Niektoré aspekty základných komponentov PKNN sú zavedené, ale nie sú dostatočne implementované. Vyžaduje sa ďalšie zlepšenie.

3. Stredná: Väčšina aspektov základných komponentov PKNN je primerane implementovaná. Nástroj by mal naďalej zlepšovať rozsah a kvalitu implementácie a zamerať sa na rozvoj dlhodobých plánov na udržanie a ďalšiu podporu existujúcich činností programu PKNN.

4. Pokročilá: Základné komponenty PKNN sú plne implementované v súlade s odporúčaniami WHO a zodpovedajú potrebám zariadenia.

Ako to funguje?

Pri vyplňovaní otázok obsiahnutých v ôsmich častiach vyberte odpoveď/odpovede, ktorá najpresnejšie opisuje situáciu vo Vašom zariadení. Ak nie ste oboznámení s terminológiou v uvedených otázkach, dôrazne sa odporúča, aby ste sa oboznámili s pokynmi WHO o základných zložkách programov PKNN alebo iných zdrojov uvedených v poznámkach a aby ste sa oboznámili s novými pojmi. Ťažkosti pri odpovedaní na konkrétne otázky by mohli naznačovať, že niektoré aspekty PKNN nie sú vo Vašom zariadení dostatočne vypracované. Priznanie si slabých stránok môže prispieť k zlepšeniu stavu v zariadení. Vo všeobecnosti by ste mali vybrať iba jednu odpoveď na jednu otázku (otázky označené buď „áno/nie“ alebo „vybrať jednu odpoveď“). Niektoré otázky sú navrhnuté tak, aby umožnili viacnásobné odpovede. Tieto otázky sú označené poznámkou „zaškrtnite prosím všetky, ktoré platia“, čo vám umožní vybrať si všetky odpovede, ktoré sú vhodné pre vaše zariadenie (vyberte aspoň jednu). Body sa pridelujú jednotlivým odpovediam každej otázky v závislosti od dôležitosti otázky/odpovede v kontexte príslušnej základnej zložky. V každej časti (hlavná zložka) je možné dosiahnuť maximálne skóre 100 bodov. Potom, čo ste odpovedali na všetky otázky jednotlivých zložiek, skóre môžete vypočítať sčítaním bodov každej zvolenej odpovede. Spočítaním skóre všetkých ôsmich zložiek sa vypočíta celkové skóre.

Je PKNN-R vhodný na porovnanie medzi zariadeniami?

Primárnym cieľom dotazníka je zhodnotiť situáciu PKNN individuálne v zdravotníckom zariadení a priebežne monitorovať vývoj a zlepšovanie aktivít PKNN v zariadení prostredníctvom opakovaného použitia dotazníka. Porovnanie viacerých zdravotníckych zariadení by sa malo robiť veľmi opatrne, najmä ak majú rôzne veľkosti, zdravotné zameranie a sociálno-ekonomické prostredie. Dotazník preto nie je primárne určený na externé porovnanie. Bolo by to možné za predpokladu, že sa použije správna metodika.

Poznámky:

(1) Usmernenia WHO o základných zložkách programov PKNN na úrovni národných zdravotníckych zariadení poskytujúcich akútnu starostlivosť. 2016

(<http://www.who.int/infection-prevention/publications/core-components/> prístupné 13. apríla 2018).

(2) Zlepšenie prevencie a kontroly infekcií na úrovni zdravotníckych zariadení. Dočasná praktická príručka podporujúca implementáciu usmernení WHO o hlavných zložkách programov na prevenciu a kontrolu infekcií.

(<http://www.who.int/infection-prevention/tools/core-components/en/>, sprístupnené 3. mája 2018)

HLAVNÁ ZLOŽKA 1:**PROGRAMY NA PREVENCIU A KONTROLU NOZOKOMIÁLNYCH NÁKAZ (PKNN)**

OTÁZKA	ODPOVEĎ	Body
1. Máte programy pre prevenciu a kontrolu nozokomiálnych nákaz (PKNN)? (3) Vyberte 1 odpoveď	☐ Nie	0
	☐ Áno, bez jasne definovaných cieľov	5
	☐ Áno, s jasne definovanými cieľmi a ročným plánom činnosti	10
2. Je program PKNN podporený tímom PKNN, ktorý pozostáva z odborníkov PKNN? (4) Vyberte 1 odpoveď	☐ Nie	0
	☐ Nie tím, iba kontaktná PKNN osoba	5
	☐ Áno	10
3. Má tím PKNN k dispozícii aspoň jedného odborníka PKNN na plný úväzok (nemocničný epidemiológ, verejný zdravotník)? Vyberte jednu odpoveď	☐ Nie je dostupný PKNN odborník	0
	☐ Nie, iba na čiastočný úväzok	2,5
	☐ Áno, 1 > 250 lôžok	5
	☐ Áno, 1 < 250 lôžok	10
4. Má tím PKNN alebo zodpovedná osoba PKNN vyhradený čas pre aktivity prevencie a kontroly?	☐ Nie	0
	☐ Áno	10
5. Zahŕňa tím PKNN lekárov aj sestry?	☐ Nie	0
	☐ Áno	10
6. Máte komisiu PKNN (5), ktorá aktívne podporuje tím PKNN?	☐ Nie	0
	☐ Áno	10
7. Sú v komisii PKNN zastúpené/zaradené niektoré z nasledujúcich profesijných skupín?		
Vrcholový manažment (napr. generálny riaditeľ, ekonomický riaditeľ, medicínsky riaditeľ)	☐ Nie	0
	☐ Áno	5
Vedúci klinickí pracovníci (lekári, sestry)	☐ Nie	0
	☐ Áno	2,5
Manažment zariadenia (napr. BOZP, odpadové hospodárstvo, vodné hospodárstvo, upratovacia služba, ...)	☐ Nie	0
	☐ Áno	2,5
8. Máte jasne definované ciele PKNN (t.j. v špecifických kritických oblastiach)? Vyberte jednu odpoveď	☐ Nie	0
	☐ Áno, iba PKNN ciele	2,5
	☐ Áno, ciele PKNN a merateľné indikátory (pre opatrenia na zlepšenie)	5
	☐ Áno, ciele PKNN, merateľné indikátory a stanovené ciele do budúcnosti	10
9. Podporuje vedenie zariadenia program PKNN:		
- vyčleneným rozpočtom špeciálne pre program PKNN (to znamená, že pokrýva PKNN aktivity, vrátane plátov)?	☐ Nie	0
	☐ Áno	5
- preukázateľnou podporou cieľov a indikátorov PKNN v rámci zariadenia (napríklad na stretnutiach riaditeľov, stretnutiach vedenia nemocníc, účasti na stretnutiach zameraných na vývoj chorobnosti a úmrtnosti)?	☐ Nie	0
	☐ Áno	5

10. Má Vaše zariadenie mikrobiologické laboratórium (buď na pracovisku alebo mimo neho) na každodennú činnosť? Vyberte jednu odpoveď	☐ Nie	0
	☐ Áno, ale nedodáva výsledky spoľahlivo (včas a dostatočne kvalitne)	5
	☐ Áno, spoľahlivé doručovanie výsledkov (včasné a dostatočne kvalitné)	10
ČIASTKOVÉ SKÓRE		/100

(3) Programy PKNN by mali mať jasne definované ciele založené na lokálnej epidemiologickej situácii a prioritách podľa hodnotenia rizika a definovaných funkcií a činností, ktoré prispievajú k prevencii nozokomiálnych nákaz (NN) a vzniku antimikrobiálnej rezistencie v zdravotníctve. Mali by tiež zahŕňať špecializovaných, vyškolených odborníkov PKNN. Pre viac informácií je dostupná Smernica WHO o hlavných zložkách PKNN na úrovni národných a zdravotníckych zariadení poskytujúcich akútnu zdravotnícku starostlivosť (<http://www.who.int/infection-prevention/publications/core-components/en/>, prístupné 13. apríla 2018).

(4) PKNN odborník: zdravotnícky personál vyškolený v certifikovanom kurze PKNN (nemocničný hygienik, verejný zdravotník, nozokomiálna sestra).

(5) Komisia PKNN je multidisciplinárna skupina so zainteresovanými stranami v celom zariadení, ktorá spolupracuje a radí tímu PKNN. Tím PKNN zahŕňa špecializovaných odborníkov PKNN zodpovedných za program PKNN.

**ZÁKLADNÁ ZLOŽKA 2:
USMERNENIA - GUIDELINES NA PREVENCIU A KONTROLU NOZOKOMIÁLNYCH NÁKAZ (PKNN)**

OTÁZKA	ODPOVEĎ	Body
1. Má Vaše zariadenie expertízu (v PKNN a/alebo infekčných ochorení) na vypracovanie alebo úpravu usmernení?	☐ Nie	0
	☐ Áno	7,5
2. Má Vaša nemocnica vypracované usmernenia na:		
Protiepidemické opatrenia?	☐ Nie	0
	☐ Áno	2,5
Hygienu rúk?	☐ Nie	0
	☐ Áno	2,5
Preventívne opatrenia na zabránenie prenosu infekčných ochorení? (6)	☐ Nie	0
	☐ Áno	2,5
Manažment a opatrenia pri epidémiách?	☐ Nie	0
	☐ Áno	2,5
Preveniu infekcii v mieste chirurgického výkonu? (7)	☐ Nie	0
	☐ Áno	2,5
Prevenia pri infekcii CVK (centrálny venózný katéter)?	☐ Nie	0
	☐ Áno	2,5
Preveniu nozokomiálnych pneumónii (všetkých typov nozokomiálnych pneumónii, vrátane <i>ale</i> nie výlučne iba) pneumónii súvisiacich s intubáciou)?	☐ Nie	0
	☐ Áno	2,5
Preveniu katérových infekcii močového traktu?	☐ Nie	0
	☐ Áno	2,5
Preveniu prenosu multirezistentných mikroorganizmov?	☐ Nie	0
	☐ Áno	2,5
Dezinfekciu a sterilizáciu?	☐ Nie	0
	☐ Áno	2,5
Ochranu a bezpečnosť zdravotníckeho pracovníka? (8)	☐ Nie	0
	☐ Áno	2,5
Bezpečnosť pri aplikácií injekcií?	☐ Nie	0
	☐ Áno	2,5
Nakladanie s odpadmi?	☐ Nie	0
	☐ Áno	2,5
Antibiotický stewardship (revízia)? (9)	☐ Nie	0
	☐ Áno	2,5
3. Sú usmernenia vo Vašom zariadení v súlade s vnútroštátnymi / medzinárodnými usmerneniami (ak existujú)?	☐ Nie	0
	☐ Áno	10
4. Je implementácia usmernení (10) prispôsobená miestnym potrebám a zachováva hlavné normy PKNN?	☐ Nie	0
	☐ Áno	10
5. Sú líniovní zdravotnícki pracovníci zapojení do plánovania a realizácie implementácie smerníc PKNN - okrem PKNN pracovníkov?	☐ Nie	0
	☐ Áno	10
6. Sú všetky dôležité zúčastnené strany (napríklad vedúci lekári a zdravotné sestry, manažéri nemocníc, manažment kvality) zapojení do rozvoja a prispôbenia smerníc PKNN - okrem PKNN pracovníkov?	☐ Nie	0
	☐ Áno	7,5
7. Dostávajú zdravotnícki pracovníci špecifické odborné školenie súvisiace s novými alebo aktualizovanými usmerneniami PKNN zavedenými v zariadení?	☐ Nie	0
	☐ Áno	10
8. Pravidelne monitorujete implementáciu aspoň niektorých smerníc PKNN vo Vašom zariadení?	☐ Nie	0
	☐ Áno	10
ČIASTKOVÉ SKÓRE		/100

(6) Popri štandardných preventívnych opatreniach na zabránenie prenosu infekčných ochorení sú potrebné u pacientov, ktorí môžu byť infikovaní alebo kolonizovaní určitými infekčnými agensmi ďalšie preventívne opatrenia, aby sa zabránilo prenosu infekcie. Opatrenia sú navrhnuté podľa rôzneho spôsobu prenosu špecifických patogénov (napríklad kontaktné alebo kvapôčkové infekcie).

Viac informácií nájdete: Centrum kontroly a prevencie chorôb v USA pre preventívne opatrenia v oblasti izolácie (<https://www.cdc.gov/infectioncontrol/pdf/guidelines/isolation-guidelines.pdf>, sprístupnené 13. apríla 2018).

(7) Ak sa vo Vašom zariadení nevykonávajú žiadne chirurgické zákroky, zvolte odpoveď „Áno“.

(8) Zahŕňa aspekty zlepšovania pracovných podmienok, odhaľovania chorôb z povolania, zdravotného dohľadu nad pracovníkmi, prehliadok pred nástupom do zamestnania a status očkovania.

(9) Vzťahuje sa na vhodné používanie antimikrobiálnych látok na zlepšenie výsledkov liečby pacientov pri minimalizácii rozvoja a šírenia sa ATB rezistencie. Viac informácií nájdete v globálnom rámci WHO pre rozvoj a stewardship proti antimikrobiálnej rezistencii.

(https://www.who.int/phi/implementation/research/WHA_BackgroundPaper-AGlobalFrameworkDevelopmentStewardship.pdf?ua=1 , prístupné 29. marca 2018)

(10) Tím PKNN pozorne prehodnocuje smernice, aby určil priority činností podľa potrieb a zdrojov pri zachovaní kľúčových noriem PKNN.

**ZÁKLADNÁ ZLOŽKA 3:
EDUKÁCIA A TRÉNING V PREVENCIÍ A KONTROLE NOZOKOMIÁLNYCH NÁKAZ (PKNN)**

OTÁZKA	ODPOVEĎ	Body
1. Existujú pracovníci s odbornými znalosťami PKNN (v oblasti PKNN a/alebo infekčných chorôb), ktorí vedú školenia PKNN?	☐ Nie	0
	☐ Áno	10
2. Existujú ďalší nečlenovia PKNN s adekvátnymi zručnosťami, ktorí by mohli viesť školenia PKNN ako tréneri a mentori (napr. zdravotné sestry alebo lekári, iný odborník)? Vyberte jednu odpoveď	☐ Nie	0
	☐ Áno	10
3. Ako často sa zdravotnícki pracovníci vo Vašom zariadení vzdelávajú v súvislosti s PKNN? Vyberte jednu odpoveď	☐ Nikdy alebo zriedkavo	0
	☐ Orientované na nových zamestnancov, <i>len</i> pre zdravotníckych pracovníkov	5
	☐ Orientované na nových zamestnancov <u>a</u> pravidelne (aspoň raz ročne) je dostupné PKNN školenie pre zdravotníckych pracovníkov, ktoré nie je povinné	10
	☐ Orientované na nových zamestnancov <u>a</u> pravidelne (aspoň raz ročne) je povinné PKNN školenie pre zdravotníckych pracovníkov	15
4. Ako často absolvuje iný personál, ktorý je priamo zapojený do starostlivosti o pacientov školenia týkajúce sa PKNN vo Vašom zariadení (sanitári, upratovačky)? Vyberte jednu odpoveď	☐ Nikdy alebo zriedkavo	0
	☐ Orientované <i>len</i> na nových zamestnancov iného personálu	5
	☐ Orientované na nových zamestnancov <u>a</u> pravidelne (aspoň raz ročne) je dostupné PKNN školenie pre iný personál, ktoré nie je povinné	10
	☐ Orientované na nových zamestnancov <u>a</u> pravidelne (aspoň raz ročne) je povinné PKNN školenie pre iný personál	15
5. Majú administratívni a riadiaci zamestnanci vo Vašom zariadení všeobecnú odbornú prípravu v PKNN? Vyberte jednu odpoveď	☐ Nie	0
	☐ Áno	5
6. Ako sú školenia zdravotníckich pracovníkov a iný personál? Vyberte jednu odpoveď	☐ Žiadne školenie	0
	☐ Používanie písomných informácií a/alebo ústna inštrukcia a/alebo <i>len</i> e-learning	5
	☐ Zahŕňa <i>ďalšie</i> interaktívne školenia (napr. simulácia a/alebo tréning pri lôžku pacienta)	10
7. Existujú pravidelné hodnotenia efektívnosti vzdelávacích programov	☐ Nie	0
	☐ Áno, ale nie pravidelne	5

(napríklad audity hygieny rúk, iné preverovanie vedomostí)? Vyberte jednu odpoveď	☐ Áno, pravidelne (aspoň raz ročne)	10
8. Je školenie PKNN integrované do klinickej praxe a odbornej prípravy iných špecializácií (napr. školenie chirurgov zahŕňa aspekty PKNN)? Vyberte jednu odpoveď	☐ Nie	0
	☐ Áno, v niektorých disciplínach	5
	☐ Áno, vo všetkých disciplínach	10
9. Existuje špecifické školenie PKNN pre pacientov alebo členov rodiny na zníženie rizika vzniku nozokomiálnych nákaz (napr. imunosupresívni pacienti, pacienti s invazívnymi pomôckami, pacienti s multirezistentnými infekciami)?	☐ Nie	0
	☐ Áno	5
10. Je možnosť ďalšieho rozvoja/vzdelávania sa pre PKNN zamestnancov (napríklad pravidelnou účasťou na konferenciách, kurzoch)?	☐ Nie	0
	☐ Áno	10
ČIASTKOVÉ SKÓRE		/100

HLAVNÁ ZLOŽKA 4: SURVEILLANCE NOZOKOMIÁLNYCH NÁKAZ (NN)		
OTÁZKA	ODPOVEĎ	Body
Organizácia surveillance		
1. Je surveillance súčasťou Vášho programu PKNN?	☐ Nie	0
	☐ Áno	5
2. Máte personál zodpovedný za surveillance NN?	☐ Nie	0
	☐ Áno	5
3. Sú odborníci zodpovední za surveillance vyškolení v oblasti základnej epidemiológie, surveillance a PKNN (z hľadiska schopnosti dohliadať na metódy surveillance, manažment údajov a jej interpretácie)?	☐ Nie	0
	☐ Áno	5
4. Máte informatickú/IT podporu na vykonávanie Vašej surveillance (napríklad PC vybavenie, mobilné technológie, elektronické zdravotné záznamy)?	☐ Nie	0
	☐ Áno	5
Priority pre surveillance - definované podľa rozsahu starostlivosti		
5. Zúčastňujete sa školení na identifikáciu NN so zameraním sa na surveillance podľa situácie v zariadení (t.j. identifikáciu infekcií, ktoré sú hlavnou príčinou chorobnosti a úmrtnosti v zariadení) (11) ?	☐ Nie	0
	☐ Áno	5
6. Vo Vašom zariadení sa vykonáva surveillance:		
Infekcie v mieste chirurgického výkonu? (12)	☐ Nie	0
	☐ Áno	2,5
Infekcie súvisiace so zavedenou pomôckou (napríklad katéetrové infekcie močového traktu, BSI súvisiace so zavedeným CVK, BSI súvisiace s PVK, pneumónie súvisiace s intubáciou,..)?	☐ Nie	0
	☐ Áno	2,5
Klinicky definované infekcie (napríklad definície založené len na klinických príznakoch alebo symptómoch pri absencii mikrobiologického testovania)?	☐ Nie	0
	☐ Áno	2,5
Kolonizácie alebo infekcie spôsobené patogénmi rezistentnými voči viacerým liečivám (13) podľa lokálnej epidemiologickej situácie?	☐ Nie	0
	☐ Áno	2,5
Prioritné, lokálne infekcie s tendenciou šírenia a vzniku epidémie (napríklad norovírus, chrípka, tuberkulóza, ťažký akútny respiračný syndróm - SARS, Ebola, horúčka Lassa)?	☐ Nie	0
	☐ Áno	2,5
Infekcie v rizikových skupinách populácie (napríklad novorodenci, pacienti na jednotkách intenzívnej starostlivosti, imunokompromitovaní pacienti, pacienti s popáleninami)? (14)	☐ Nie	0
	☐ Áno	2,5
Infekcie, ktorými sa môžu nakaziť zdravotníci pracovníci v klinických, laboratórnych alebo iných oblastiach (napríklad hepatitída B alebo C, vírus ľudskej imunodeficiencie - HIV, chrípka)?	☐ Nie	0
	☐ Áno	2,5
7. Pravidelne vyhodnocujete, či je Vaša surveillance v súlade so súčasnými potrebami a prioritami Vášho zariadenia?	☐ Nie	0
	☐ Áno	5

Metódy surveillance		
8. Používate definície prípadov v surveillance podľa medzinárodných definícií [napr. CDC NHSN/ECDC] (15) alebo vytvorených na základe evidence-based medicine?	☐ Nie	0
	☐ Áno	5
9. Používate štandardizované metódy zberu údajov (napríklad aktívna prospektívna surveillance) v súlade s medzinárodnými protokolmi o surveillance (napríklad CDC NHSN/ECDC) alebo vytvorené metódy na základe evidence-based medicine?	☐ Nie	0
	☐ Áno	5
10. Máte zavedené postupy na pravidelné posudzovanie kvality údajov (napríklad hodnotenie formulárov kazuistík, preskúmanie výsledkov mikrobiológie, určenie menovateľa atď.)?	☐ Nie	0
	☐ Áno	5
11. Máte dostatočnú mikrobiologickú a laboratórnu kapacitu na podporu surveillance? Vyberte jednu odpoveď	☐ Nie	0
	☐ Áno, môže rozlišovať gram-pozitívne/negatívne kmene, ale nemôže identifikovať patogény	2,5
	☐ Áno, môže včas spoľahlivo identifikovať patogény (napríklad identifikovať izolát)	5
	☐ Áno, môže včas a spoľahlivo identifikovať patogény a antimikrobiálnu rezistenciu na liečivá	10
Analýza informácií a šírenie/využívanie údajov, prepojenie a riadenie		
12. Sú údaje o surveillance používané na zlepšenie postupov PKNN na jednotlivých oddeleniach/zariadení?	☐ Nie	0
	☐ Áno	5
13. Analyzujete pravidelne antimikrobiálnu rezistenciu na liečivá (napríklad štvrťročne/polročne/ročne)?	☐ Nie	0
	☐ Áno	5
14. Pravidelne (napríklad štvrťročne/polročne/ročne) podávate spätnú väzbu – informácie o údajoch surveillance:		
Líniovým zdravotníckym pracovníkom (lekári/zdravotné sestry)?	☐ Nie	0
	☐ Áno	2,5
Vedúcim kliník/vedúcim oddelení?	☐ Nie	0
	☐ Áno	2,5
PKNN výbor?	☐ Nie	0
	☐ Áno	2,5
Neklinickému manažmentu/administratíve (generálny riaditeľ/finančný riaditeľ)?	☐ Nie	0
	☐ Áno	2,5
15. Ako poskytujete spätnú väzbu - informácie o údajoch surveillance? (aspoň raz ročne) Vyberte jednu odpoveď	☐ Žiadna spätná väzba	0
	☐ Iba písomné/ústne informácie	2,5
	☐ Prezentáciou a interaktívnym hľadaním riešenia orientovaného na problém	7,5
ČIASTKOVÉ SKÓRE		/100

(11) Školenia by sa mali realizovať na učenie tých NN, ktoré prioritne postihujú zdravotnícke zariadenie (oddelenia a/alebo rizikových pacientov). Zdroje: (pozri predbežnú praktickú príručku na podporu implementácie usmernení WHO o základných zložkách programov prevencie a kontroly infekcií na adrese <https://www.who.int/infection-prevention/tools/core-components/en/>, sprístupnené 3. mája 2018)

(12) Ak sa vo Vašom zariadení nevykonajú žiadne chirurgické zákroky, zvolte odpoveď „Áno“.

(13) Rezistencia voči viacerým antibiotikám: rezistencia na aspoň jednu látku v troch alebo viacerých antimikrobiálnych kategóriách.

(14) Ak sa vo Vašom zariadení neliečia rizikové skupiny pacientov, zvolte odpoveď „Áno“.

(15) Centrum pre kontrolu a prevenciu chorôb (CDC) National Healthcare Safety Network (NHSN) (<https://www.cdc.gov/nhsn/index.html>, prístupné 13. apríla 2018); Európske centrum pre prevenciu a kontrolu chorôb (ECDC) (<https://ecdc.europa.eu/en/about-us/partnerships-and-networks/disease-and-laboratory-networks/hai-net>, sprístupnené 13. apríla 2018)

**HLAVNÉ ZLOŽKY 5:
MULTIMODÁLNE STRATÉGIE PRE IMPLEMENTÁCIU PKNN INTERVENCIÍ
(PKNN – PREVENCIA A KONTROLA NOZOKOMIÁLNYCH NÁKAZ)**

OTÁZKA	ODPOVEĎ	Body
1. Používate multimodálne stratégie (16) na implementáciu PKNN intervencií?	☐ Áno	0
	☐ Nie	15
2. Zahŕňajú Vaše multimodálne stratégie nasledujúce zložky: Vyberte jednu odpoveď za každú zložku	Zmena systému	0
	☐ Zložka nie je zahrnutá v multimodálnych stratégiách	0
	☐ Intervencie na zabezpečenie potrebnej infraštruktúry a dostupnosť zásobovania	5
	☐ Intervencie na zabezpečenie potrebnej infraštruktúry a dostupnosti zásobovania a riešenie ergonómie (17) (napr. najvhodnejšie umiestnenie súpravy centrálného venózneho katétra)	10
	Edukácia a cvičenie	
	☐ Zložka nie je zahrnutá v multimodálnych stratégiách	0
	☐ Písomné informácie a/alebo ústna inštrukcia a/alebo len e-learning	5
	☐ Ďalšie interaktívne školenia (vrátane simulácie a/alebo školenie pri lôžku)	10
	Monitoring a spätná väzba	
	☐ Zložka nie je zahrnutá v multimodálnych stratégiách	0
	☐ Monitorovanie compliance (dodržiavania) procesných alebo výstupných ukazovateľov (napr. audity hygieny rúk pri ošetrovaní katétra)	5
	☐ Monitorovanie compliance (dodržiavania) a poskytovanie včasnej spätnej väzby výsledkov monitorovania zdravotníckym pracovníkom a kľúčových osôb	10
	Komunikácia a pripomienky	
	☐ Zložka nie je zahrnutá v multimodálnych stratégiách	0
	☐ Pripomienky, plagáty alebo iné nástroje na zvyšovanie povedomia a podpory intervencií	5
	☐ Ďalšie metódy na zlepšenie tímovej komunikácie medzi jednotkami a disciplínami (napríklad usporadúvanie pravidelných konferencií a vyhodnotení spätnej väzby)	10
	Vytvorenie vhodnej atmosféry na pracovisku podporujúcej zmenu správania sa	
	☐ Zložka nie je zahrnutá v multimodálnych stratégiách	0
	☐ Manažéri/lídri viditeľne podporujú adaptívny prístup (18) a posilňujú vhodné prostredie na	5

	pracovisku, ktoré podporuje PKNN, bezpečnosť pacientov a kvalitu poskytovanej starostlivosti	
	☐ Okrem toho je tímom a jednotlivcom umožnené to, aby si uvedomili dôležitosť/podstatu intervencií (napr. prostredníctvom spätnej väzby)	10
3. Používa multidisciplinárny tím na implementáciu PKNN multimodálne stratégie?	☐ Nie	0
	☐ Áno	15
4. Zapájate pravidelne kolegov do zlepšovania kvality a bezpečnosti pacientov a podpory multimodálnych stratégií PKNN?	☐ Nie	0
	☐ Áno	10
5. Sú tieto stratégie zahrnuté v „balíkoch“ alebo v zoznamoch (checklistoch)?	☐ Nie	0
	☐ Áno	10
ČIASTKOVÉ SKÓRE		/100

(16) Pozri definíciu na adrese <http://www.who.int/infection-prevention/publications/ipc-cc-mis.pdf?ua=1>, prístupné 13. apríla 2018. Ukázalo sa, že používanie multimodálnych stratégií v PKNN je najlepší prístup založený na dôkazoch k dosiahnutiu trvalej zmeny systému a správania sa pri realizácii intervencií PKNN. Multimodálna stratégia: ≥ 3 komponenty implementované integrovaným spôsobom na dosiahnutie zlepšenie výsledkov a zmeny správania (napríklad hygiena rúk). Komponenty môžu zahŕňať (i) zmenu systému (napríklad vytvorenie potrebnej infraštruktúry, zásobovanie, dostupné ľudské zdroje), ii) vzdelávanie a odborná príprava zdravotníckych pracovníkov a kľúčových osôb (napríklad manažérov), iii) monitorovanie infraštruktúr, postupov, procesov, výsledkov a poskytovanie údajov a spätnej väzby; iv) pripomienky na pracovisku a (v) zmena kultúry na pracovisku v rámci zariadenia alebo posilnenie bezpečnosti prostredia. Zahŕňa aj nástroje, ako sú kontrolné zoznamy a „balíky“ vyvinuté multidisciplinárnymi tímami, ktoré zohľadňujú miestne podmienky. Treba zvážiť všetkých päť oblastí a prijať potrebné opatrenia na základe aktuálnej situácie, ktorá je pravidelne monitorovaná. Ponaučenia z oblasti implementácie naznačujú, že zameranie sa len na jeden z týchto piatich prvkov (t.j. pomocou „unimodálnej“ stratégie) bude s väčšou pravdepodobnosťou viesť k zlepšeniam, ale výsledky budú krátkodobé a neudržateľné.

Ďalšie informácie nájdete na adrese: <http://www.who.int/infection-prevention/publications/ipc-cc-mis.pdf?ua=1>, sprístupnené 13. apríla 2018 a praktická príručka podporujúca implementáciu Usmerenia WHO o hlavných zložkách programov prevencie a kontroly infekcií na adrese <http://www.who.int/infection-prevention/tools/core-components/en/>, prístupné 3. apríla 2018.

(17) Ergonómia: ľudské faktory alebo znalosť interakcií medzi ľuďmi a prvkami systému na optimalizáciu ľudského zdravia a celkového výkonu systému a zabránenie ľudským chybám.

Viac informácií na:

<http://www.health.org.uk/sites/health/files/IntegratingHumanFactorsWithInfectionAndPreventionControl.pdf>, sprístupnené 13. apríla 2018.

(18) Adaptívne prístupy zohľadňujú behaviorálnu, organizačnú a kultúrnu zložitost systémov zdravotnej starostlivosti. Ich cieľom je zlepšiť podmienky na pracovisku a motivovať tímy k dôslednému výkonu osvedčených postupov formovaním postojov, presvedčení a hodnôt lekárov. Zahŕňa aj zapojenie sa lídrov, zlepšenie tímovej spolupráce a uvedomenie si dôležitosti intervencií zamestnancami. Viac informácií nájdete na adrese:

<https://www.ahrq.gov/professionals/education/curriculum-tools/cusptoolkit/index.html>, sprístupnené 13. apríla 2018.

(19) „Balíky“: súbory postupov založených na dôkazoch zameraných na zlepšenie procesu starostlivosti štruktúrovaným spôsobom, napríklad zlepšenie zavádzania katétra. Upozorňujeme, že balíky a multimodálne stratégie nie sú rovnaké; balíky sú nástroje, ktoré možno použiť na uľahčenie implementácie opatrení PKNN, ideálne v rámci multimodálnych stratégií, ktoré majú komplexnejší prístup.

**HLAVNÁ ZLOŽKA 6:
MONITORING/AUDIT PRAKTÍK V PREVENCII A KONTROLE NOZOKOMIÁLNYCH NÁKAZ (PKNN)
A SPÄTNÄ VÄZBA**

OTÁZKA	ODPOVEĎ	Body
1. Máte zaškolený personál zodpovedný za monitorovanie/audit pre PKNN postupy a spätnú väzbu?	☐ Nie	0
	☐ Áno	10
2. Máte dobre zadaný plán monitorovania s jasnými cieľmi (vrátane nástrojov na systematické zhromažďovanie údajov)?	☐ Nie	0
	☐ Áno	7,5
3. Ktoré procesy a ukazovatele monitorujete vo Vašom zariadení? Označte všetky, ktoré sa vzťahujú	☐ Žiadne	0
	☐ Compliance hygieny rúk (používanie WHO obsevačného nástroja na hygienu rúk alebo iného)	5
	☐ Zavedenie a/alebo starostlivosť o intravaskulárny katéter	5
	☐ Zmena krytia rany	5
	☐ Opatrenia vrátane izolácie na zabránenie šírenia multirezistentných organizmov (MDRO)	5
	☐ Sanitácia priestorov oddelenia	5
	☐ Dezinfekcia a sterilizácia zdravotníckych prístrojov a nástrojov	5
	☐ Spotreba/používanie alkoholovej dezinfekcie rúk alebo mydla	5
	☐ Spotreba/užívanie antimikrobiálnych látok	5
	☐ Manažment odpadu	5
4. Ako často sa vykonáva Rámcový prieskum WHO o hygiene rúk (WHO Hand Hygiene Self-Assessment Framework Survey)? (21) Vyberte jednu odpoveď	☐ Nikdy	0
	☐ Periodicky, ale nie pravidelne	2,5
	☐ Aspoň raz ročne	5
5. Poskytujete spätnú väzbu – audítorské správy o stave činnosti/výkonnosti PKNN? (napríklad spätnú väzbu o dodržiavaní hygieny rúk alebo iné procesy) Označte všetky, ktoré sa vzťahujú	☐ Žiadne hlásenie	0
	☐ Áno, v rámci tímu PKNN	2,5
	☐ Áno, vedúcim oddelenia a manažérom v kontrolovaných oblastiach	2,5
	☐ Áno, pre líniových zdravotníckych pracovníkov	2,5
	☐ Áno, výboru PKNN alebo výboru pre kvalitu starostlivosti alebo inému	2,5
	☐ Áno, vedeniu nemocnice a vrcholovému manažmentu	2,5

6. Vykonáva sa podávanie správ o monitorovaných údajoch pravidelne (aspoň raz ročne)?	☐ Nie	0
	☐ Áno	10
7. Je monitorovanie a spätná väzba procesov a indikátorov PKNN podávaný v zmysle zlepšenia a zmeny správania na pracovisku a nie cestou „obviňovania“?	☐ Nie	0
	☐ Áno	5
8. Hodnotíte faktory bezpečnosti vo vašom zariadení (napríklad pomocou iných prieskumov, ako sú HSOPSC, SAQ, PSCHO, HSC)²²	☐ Nie	0
	☐ Áno	5
ČIASTKOVÉ SKÓRE		/100

(20) Nástroje na monitorovanie hygieny rúk a spätnej väzby WHO nájdete tu:

http://www.who.int/infection-prevention/tools/hand-hygiene/evaluation_feedback/en/, prístupné 18. apríla 2018.

(21) WHO Hand Hygiene Self-Assessment Framework nájdete tu:

http://www.who.int/gpsc/country_work/hhsa_framework_October_2010.pdf?ua=1, prístupné 18. apríla 2018.

(22) HSOPSC: Nemocničný prieskum bezpečnosti pacientov; SAQ: Dotazník o bezpečnostných postojoch, PSCHO: Klimatické podmienky pacientov v zdravotníckych organizáciách; HSC: Bezpečnostná klimatická stupnica nemocnice.

Ich zhrnutie možno nájsť na: Colla JB, et al. Meranie bezpečnosti pacientov: prehľad prieskumu. Qual Saf Health Care. 2005; 14 (5): 364-6 (<https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pubmed/16195571>, sprístupnené 13. apríla 2018).

**HLAVNÁ ZLOŽKA 7:
PRACOVNÁ ZÁŤAŽ, PERSONÁLNE OBSADENIE A OBLOŽNOSŤ LÔŽOK (23)**

OTÁZKA	ODPOVEĎ	Body
Zamestnanci		
1. Posudzuje sa vo Vašom zariadení, či je počet zamestnancov primeraný podľa pracovného zaťaženia na počet pacientov pomocou vnútroštátnych noriem alebo štandardného nástroja na hodnotenie potrieb zamestnancov, ako je napríklad metóda WHO Pracovná záťaž v prípade personálnej potreby (24) ?	☐ Nie	0
	☐ Áno	5
2. Je dodržiavaný dohodnutý (t.j. WHO alebo národný) pomer počtu zdravotníckych pracovníkov na počet pacientov (25) vo Vašom zariadení? Vyberte jednu odpoveď	☐ Nie	0
	☐ Áno, pre zamestnancov na menej ako 50 % zo všetkých oddelení	5
	☐ Áno, pre zamestnancov na viac ako 50 % zo všetkých oddelení	10
	☐ Áno, pre všetkých zdravotníckych pracovníkov v zariadení	15
3. Je vo Vašom zariadení zavedený systém, ktorý by upozornil na personálne potreby, keď sa je počet zamestnancov príliš nízky?	☐ Nie	0
	☐ Áno	10
Obložnosť lôžok		
4. Sú oddelenia vo Vašom zariadení v súlade s medzinárodnými normami týkajúcimi sa kapacity lôžok (26)? Vyberte jednu odpoveď	☐ Nie	0
	☐ Áno ale <i>len</i> na niektorých oddeleniach	5
	☐ Áno pre všetky oddelenia (vrátane pohotovostného oddelenia a pediatrie)	15
5. Je obsadenosť lôžok vo Vašom zariadení v princípe jeden pacient na jedno lôžko? Vyberte jednu odpoveď	☐ Nie	0
	☐ Áno ale <i>len</i> na niektorých oddeleniach	5
	☐ Áno, pre všetky oddelenia (vrátane pohotovostného oddelenia a pediatrie)	15
6. Sú pacienti vo Vašom zariadení umiestnení na lôžkach na chodbe mimo izieb (vrátane lôžok na pohotovosti)? Vyberte jednu odpoveď	☐ Áno, častejšie ako 2 krát týždenne	0
	☐ Áno, menej ako 2 krát týždenne	5
	☐ Nie	15
7. Je vo Vašom zariadení zabezpečená primeraná vzdialenosť > 1 meter medzi lôžkami pacienta? Vyberte jednu odpoveď	☐ Nie	0
	☐ Áno, ale <i>len</i> na niektorých oddeleniach	5
	☐ Áno, pre všetky oddelenia (vrátane pohotovostného oddelenia a pediatrie)	15
8. Je vo Vašom zariadení zavedený systém na posúdenie a následné upozornenie pri	☐ Nie	0
	☐ Áno, je to zodpovednosť vedúceho oddelenia	5

prekročenie primeranej kapacity lôžok? Vyberte jednu odpoveď	☐ Áno, je to zodpovednosť vedenia nemocnice	10
ČIASTKOVÉ SKÓRE		/100

(23) Najmä pri týchto otázkach môže byť potrebné, aby tím PKNN konzultoval odpovede s inými odbornými tímami v zariadení, aby mohol odpovedať na otázky správne.

(24) Ukazovatele WHO o pracovnom zaťažení personálu poskytujú zdravotníckym manažérom systematický návod, ako určiť koľko zdravotníckych pracovníkov sa musí vysporiadať s pracovnou záťažou v danom zdravotníckom zariadení.

(http://www.who.int/hrh/resources/wisn_user_manual/en/, prístupné 13. apríla 2018).

(25) Do úvahy sa zahŕňajú všetci zdravotnícki pracovníci zapojení do poskytovania zdravotnej starostlivosti o pacientov, vrátane klinických pracovníkov (lekárov, zdravotných sestier, zubných lekárov, zdravotníckych asistentov atď.), laboratórnych technikov a iných zdravotníckych pracovníkov.

(26) Základné environmentálne zdravotné štandardy WHO v poradenstve v oblasti zdravotnej starostlivosti poskytujú usmernenie o štandardoch potrebných pre zdravotnú starostlivosť v krajinách so stredným a nízkym príjmom. Tieto usmernenia sú určené pre použitie zdravotníckymi manažérmi, architektmi, urbanistami, pracovníkmi v oblasti vody a sanitácie, klinického a ošetrovateľského personálu, opatrovateľov a iných poskytovateľov zdravotnej starostlivosti. (http://www.who.int/water_sanitation_health/publications/ehs_hc/en/, prístupné 13. apríla 2018).

HLAVNÁ ZLOŽKA 8:**BUDOVANIE PROSTREDIA, MATERIÁLNE VYBAVENIE PRE PKNN NA ÚROVNI ZARIADENIA (27)**

OTÁZKA	ODPOVEĎ	Body
VODA		
1. Sú vodohospodárske služby dostupné vždy a v dostatočnom množstve pre všetky použitia (napr. umývanie rúk, pitie, osobná hygiena, lekárske činnosti, sterilizácia, dekontaminácia, upratovanie a práčovňa)? Vyberte jednu odpoveď	☐ Nie, k dispozícii v priemere <5 dní v týždni	0
	☐ Áno, k dispozícii v priemere ≥ 5 dní v týždni alebo každý deň, ale nie v dostatočnom množstve	2,5
	☐ Áno, každý deň a dostatočnom množstve	7,5
2. Je zabezpečená pitná voda pre personál, pacientov a rodinné návštevy kedykoľvek a na všetkých miestach/oddeleniach? Vyberte jednu odpoveď	☐ Nie, nie je k dispozícii	0
	☐ Niekedy alebo len na niektorých miestach alebo nie sú dostupné pre všetkých používateľov	2,5
	☐ Áno, prístupné vždy a pre všetky oddelenia/skupiny	7,5
HYGIENA RÚK A SANITÁCIA ZARIADENÍ		
3. Sú zabezpečené miesta pre hygienu rúk (to znamená alkoholový dezinfekčný prípravok alebo mydlo s vodou a čisté jednorazové utierky) dostupné na všetkých miestach poskytovania zdravotnej starostlivosti? Vyberte jednu odpoveď	☐ Nie, nie je prítomné	0
	☐ Áno, prítomné miesta, <u>ale</u> dodávky nie sú spoľahlivo dostupné	2,5
	☐ Áno, so spoľahlivo dostupnými spotrebnými materiálmi	7,5
4. Sú vo Vašom zariadení ≥ 4 toalety alebo iné zariadenia na osobnú hygienu (28) pre ambulantnú časť alebo ≥ 1 na 20 užívateľov pre ústavné zariadenie? Vyberte jednu odpoveď	☐ K dispozícii je menej ako požadovaný počet toaliet alebo iných zariadení na osobnú hygienu (napr. latríny,...) <u>a</u> nie sú funkčné	0
	☐ Dostatočný počet, <u>ale</u> nie všetky fungujú	2,5
	☐ Dostatočný počet <u>a</u> sú funkčné	7,5
DODÁVKA ENERGIE, VETRANIE A SANITÁCIA		
5. Je vo Vašom zdravotníckom zariadení dostatočná dodávka energie vo dne i v noci pre všetky použitia (napr. ohrev vody, sterilizácia a dekontaminácia, spaľovanie alebo iné technológie alternatívneho spracovania, elektronické zdravotnícke pomôcky, osvetlenie priestorov, kde sa vykonáva zdravotná starostlivosť na zabezpečenie bezpečného poskytovania zdravotnej starostlivosti a	☐ Nie	0
	☐ Áno, niekedy alebo len v niektorých z uvedených oblastí	2,5
	☐ Áno, vždy <u>a</u> vo všetkých uvedených oblastiach	7,5

osvetlenie toaliet a sprchy)? Vyberte jednu odpoveď		
6. Je funkčné vetranie prostredia (prírodné alebo mechanické (29)) dostupné v priestoroch starostlivosti o pacientov?	☐ Nie	0
	☐ Áno	5
7. Je zaznamenávané umývanie podláh a pracovných plôch, podpísaný zodpovedným pracovníkom denne? Vyberte jednu odpoveď	☐ Žiadny záznam o umývaní podláh a povrchoch	0
	☐ Záznam existuje, ale nie je vyplnený a podpísaný denne, alebo je záznam starý	2,5
	☐ Áno, záznam je vyplnený a podpísaný denne	5
8. Sú dostupné vhodné materiály určené na sanitáciu (napríklad čistiaci prostriedok, mopy, vedrá atď.) Vyberte jednu odpoveď	☐ Nie sú k dispozícii žiadne materiály	0
	☐ Áno, dostupné, ale nie dobre udržiavané	2,5
	☐ Áno, dostupné a dobre udržiavané	5
UMIESTNENIE PACIENTA A OSOBNÉ OCHRANNÉ PROSTRIEDKY (OOP) V ZDRAVOTNÍCKOM ZARIADENÍ		
9. Máte jednoposteľové izby alebo izby pre kohortovanie pacientov s podobnými patogénmi (30), ak je počet izolačných miestností nedostatočný (napríklad pri TBC, osýpkach, cholere, Ebole, SARS)? (31) Vyberte jednu odpoveď	☐ nie	0
	☐ Žiadne jednolôžkové izby, ale sú k dispozícii izby vhodné pre kohortovanie pacientov	2,5
	☐ Áno, k dispozícii sú jednolôžkové izby	7,5
10. Sú OOP (32) k dispozícii vždy a v dostatočnom množstve pre všetkých zdravotníckych pracovníkov? Vyberte jednu odpoveď	☐ Nie	0
	☐ Áno, ale nie sú dostupné v dostatočnom množstve	2,5
	☐ Áno, sú nepretržite k dispozícii a v dostatočnom množstve	7,5
HOSPODÁRSTVO ZDRAVOTNÍCKEHO A KOMUNÁLNEHO ODPADU		
11. Máte funkčné kontajnery na zber neinfekčného (komunálneho) odpadu, na infekčný odpad a odpad na ostré predmety v tesnej blízkosti všetkých miest, kde vzniká odpad? Vyberte jednu odpoveď	☐ Žiadne zásobníky alebo oddelená likvidácia ostrých predmetov	0
	☐ Oddelené nádoby, ale chýbajú vrchnáky alebo sú naplnené do viac ako 3/4; alebo iba dva zásobníky (namiesto troch); alebo koše na niektorých, ale nie všetkých hlavných miestach vzniku odpadu	2,5
	☐ Áno	5
12. Je funkčná jama/oplotená skládka odpadu alebo komunálny odvoz neinfekčného odpadu? Vyberte jednu odpoveď	☐ Nepoužíva sa žiadna jama ani iný spôsob zneškodňovania odpadu	0
	☐ Jama v zariadení, <u>ale</u> má nedostatočné rozmery; preplnená skládka alebo nie je oplotená/uzamknutá; alebo je nepravidelný zber komunálneho odpadu	2,5
	☐ Áno	5
13. Je prítomná spaľovňa alebo alternatívna technológia spracovania infekčného a	☐ Nie	0
	☐ Prítomné, <u>ale</u> nie funkčné	1

ostrého odpadu (napríklad autoklávu), prítomná buď na mieste alebo mimo neho a prevádzkované licencovaným subjektom) a je funkčná a s dostatočnou kapacitou? Vyberte jednu odpoveď	☐ Áno	5
14. Máte systém čistenia odpadových vôd (napríklad septik s drenážnou dierou) (buď na mieste alebo mimo neho) a funguje spoľahlivo? Vyberte jednu odpoveď	☐ Nie, nie je prítomné	0
	☐ Áno, <u>ale</u> nefunguje spoľahlivo	2,5
	☐ Áno a funguje spoľahlivo	5
DEKONTAMINÁCIA A STERILIZÁCIA		
15. Má Vaše zdravotnícke zariadenie vyhradený priestor pre dekontamináciu a/alebo oddelenie na dekontamináciu a sterilizáciu zdravotníckych pomôcok a iných predmetov/vybavenia? (prítomné na alebo mimo pracoviska a prevádzkované licencovanou firmou) Vyberte jednu odpoveď	☐ Nie, nie je prítomné	0
	☐ Áno, ale nefunguje spoľahlivo	2,5
	☐ Áno a funguje spoľahlivo	5
16. Máte zabezpečené sterilné a vydezinfikované pomôcky na okamžité použitie? Vyberte jednu odpoveď	☐ Nie, sú k dispozícii v priemere < päť dní v týždni	0
	☐ Áno, sú k dispozícii v priemere ≥ päť dní v týždni alebo každý deň, <u>ale</u> nie v dostatočnom množstve	2,5
	☐ Áno, sú k dispozícii každý deň a v dostatočnom množstve	5
17. V prípade potreby sú k dispozícii jednorazové pomôcky (napríklad injekcie, vyšetrovacie rukavice)? Vyberte jednu odpoveď	☐ Nie, nie sú k dispozícii	0
	☐ Áno, <u>ale</u> sú k dispozícii len niekedy	2,5
	☐ Áno, sú nepretržite k dispozícii	5
ČIASTKOVÉ SKÓRE		/100

(27) Táto zložka sa dá podrobnejšie vyhodnotiť pomocou nástroja WHO: Water and sanitation for health facility improvement (WASH FIT)

(http://www.who.int/water_sanitation_health/publications/water-and-sanitation-for-health-facility-improvement-tool/en/, prístup k 13. aprílu 2018).

Môže byť potrebné, aby tím PKNN konzultoval najmä tieto otázky s inými tímami v zariadení, aby mohol odpovedať primerane a presne.

(28) Hygienické zariadenia „lepšieho štandardu“ zahŕňajú splachovacie záchody do riadenej kanalizácie alebo septiku a odtoku, VIP latríny, latríny s jamou a doskou a kompostovacie toalety. Majú sa považovať za použiteľné, toaleta/latrína by mala mať dvere, ktoré sa dajú zamknúť, keď sa nepoužívajú (alebo pre ktoré je kľúč kedykoľvek k dispozícii) a počas používania ich možno uzamknúť zvnútra. Na toaletách by nemali byť žiadne veľké otvory alebo praskliny alebo netesnosti, otvor alebo jama by nemali byť blokované, mala by byť k

dispozícii voda pre splachovacie/zalievané záchody. Mali by sa nachádzať v areáli zariadenia a mali by byť čisté, bez prítomnosti odpadu, viditeľných nečistôt, výkalov a hmyzu.

(29) Prírodné vetranie: vonkajší vzduch poháňaný prírodnými silami (napr. vietor) prostredníctvom stavebných otvorov, vrátane okien, dverí, solárnych komínov, veterných veží a ventilátorov. Mechanické vetranie: vzduch poháňaný mechanickými dodávkami inštalovanými priamo v oknách alebo stenách alebo vo vzduchových potrubiach na prívod alebo odvod vzduchu z miestnosti. Viac informácií nájdete na stránke: http://www.who.int/water_sanitation_health/publications/natural_ventilation/en/, sprístupnené 13. apríla 2018.

(30) Stratégie kohortovania by mali byť založené na hodnotení rizika, ktoré vykonáva tím PKNN.

(31) Na zabránenie prenosu niektorých mikroorganizmov (napr. tuberkulóza odolná voči viacerým liečivám) môžu byť potrebné podmienky pre ventilačný tlak v izolačných miestnostiach.

(32) Osobné ochranné pracovné prostriedky (OOPP): za nevyhnutné OOPP sa považujú lekárske nesterilné a chirurgické sterilné rukavice, chirurgické masky, ochranné okuliare alebo rúška na tvár a plášte. Respirátory a zástery by mali byť k dispozícii v primeranom množstve vo všetkých zariadeniach na použitie v prípade potreby.

INTERPRETÁCIA: 3 – KROKOVÝ PROCES**1. ZADAJ POČET BODOV****SEKCIA (HLAVNÉ ZLOŽKY)**

1. PKNN program

2. PKNN usmernenie

3. PKNN edukácia a tréning

4. Sledovanie nozokomiálnych nákaz (NN)

5. Multimodálne stratégie

6. Monitorovanie/audity PKNN praktík a spätná väzba

7. Pracovná záťaž, personálne obsadenie a obložnosť lôžok

8. Budovanie prostredia, materiálne vybavenie pre PKNN na úrovni zariadenia

CELKOVÉ SKÓRE**/800****2. URČITE PRIRADENÚ „ÚROVEŇ PKNN“ VO VAŠOM ZARIADENÍ POMOCOU CELKOVÉHO SKÓRE Z KROKU 1****CELKOVÉ SKÓRE**

0 – 200

Nedostatočná

201 – 400

Základná

401 – 600

Stredná

601 – 800

Pokročilá

3. PRESKÚMAŤ VÝSLEDKY A VYPRACOVAŤ AKČNÝ PLÁN

Preskúmajte tie oblasti označené týmto hodnotením, ktoré si vyžadujú zlepšenie vo Vašom zariadení a vypracujte akčný plán na ich riešenie. Na zabezpečenie tejto úlohy, odporúčame pozrieť WHO *Guidelines on core components of IPC programmes* – usmernenie o hlavných zložkách programov PKNN. Tieto príručky poskytujú poradenstvo, vzory, tipy a príklady z celého sveta, ako aj zoznam relevantných nástrojov na zlepšenie PKNN. Kópiu tohto hodnotenia si ponechajte na porovnanie s opakovaným použitím v budúcnosti.